

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 32

DOM

2017-01-12

Meddelad i Stockholm

Mål nr

13202-16

SÖKANDE

TeliaSonera Sverige AB, 556430-0142

Ombud: Advokat Joakim Lavér och Jur.kand. Anton Johansson

Hannes Snellman Advokatbyrå AB

Box 7801

103 96 Stockholm

MOTPART

Arbetsförmedlingen

Juridiska avdelningen

113 99 Stockholm

SAKEN

Överprövning av offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts genom en ny anbudsutvärdering.

Dok.Id 795530

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag–fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt		

BAKGRUND

Arbetsförmedlingen genomför en upphandling av kundstödssystem (diarienummer Af – 2016/066280). Den tjänst som upphandlingen avser omfattar bl.a. kontaktcentersystem och växelsystem. Upphandlingen genomförs enligt förhandlat förfarande i två steg. Tilldelning ska ske till det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

I det första steget av upphandlingen bjöds presumtiva leverantörer in att ansöka om att få lämna anbud. Anbudsansökningarna baserades på kvalificeringskriterier som Arbetsförmedlingen redovisade i en ansökningsinbjudan. I det andra steget bjöd Arbetsförmedlingen in de leverantörer som bäst uppfyllde de i ansökningsinbjudan ställda kvalificeringskraven att lämna anbud. Det var endast dessa leverantörer som fick del av det kompletta förfrågningsunderlaget. Tilldelningsbeslut fattades den 13 juni 2016 och DGC Access AB (DGC) tilldelades kontraktet. TeliaSonera Sverige AB:s (Telia) anbud kom på andra plats i utvärderingen.

YRKANDEN

Telia yrkar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse skett på så sätt att en ny utvärdering görs utan beaktande av anbudet ingivet av DGC. Som grund för sin talan anför Telia följande. Arbetsförmedlingen har utvärderat, och sedermera antagit, DGC:s anbud trots att det inte uppfyllde samtliga obligatoriska krav gällande referensuppdrag. Härigenom har Arbetsförmedlingen brutit mot de grundläggande principerna om likabehandling och transparens i 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Telia, som placerades på en andra plats vid utvärderingen, har lidit, eller riskerat att lida, skada.

Arbetsförmedlingen yrkar att Telias ansökan om överprövning ska avslås. Som grund för sin talan anför Arbetsförmedlingen följande. DGC:s anbud uppfyllde de obligatoriska kraven gällande referensuppdrag. Någon överträdelse av principerna om likabehandling och transparens har alltså inte skett och skaderekvisitet i 16 kap. 6 § LOU är inte uppfyllt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

I 16 kap. 6 § första stycket LOU anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. Prövningen i förvaltningsrätten utgör således en kontroll av om det på grund av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § första stycket LOU.

I enlighet med likabehandlingsprincipen som kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU får den upphandlande myndigheten inte efterge eller bortse från sådana obligatoriska krav som uppställts i upphandlingen. Enligt förvaltningsrättens uppfattning gäller detta även om uppgifter blivit kända först i samband med överprövningsprocessen (se Kammarrätten i Göteborgs dom den 18 december 2009 i mål nr. 4904-09).

Enligt Telia uppfyller inte den vinnande anbudsgivarens, DGC:s, anbud de obligatoriska kraven gällande referensuppdrag i ansökningsinbudans avsnitt 3.3.4 under rubriken ”Anbudssökandens tekniska och yrkesmässiga kapacitet”. Under denna rubrik anges bl.a. följande.

”Anbudssökande, och eventuella underleverantörer, ska ha teknisk, organisatorisk och yrkesmässig kapacitet som svarar mot uppdragets

omfattning och innehåll. Anbudssökande ska ha minst tre års erfarenhet av att leverera växelsystem samt stödsystem för kontaktcenter- och telefonistfunktioner. I anbudsansökan ska redovisas anbudssökandens erfarenhet av liknande uppdrag. Minst tre referenser ska lämnas avseende förmåga och kapacitet rörande liknande uppdrag som utförts under den senaste treårsperioden, räknat från anbudstidens utgång. Minst två av referensuppdragen ska avse stödsystem för minst 200 kontaktcenter agenter (samtidigt inloggade i systemet). Minst ett av referensuppdragen ska avse växelsystem med minst 5 000 anknnytningar (innefattandes fasta IP-anknytningar samt mobila anknnytningar).”

Förvaltningsrätten konstaterar att det är ostridigt att kraven som anges gällande referensuppdrag i ansökningsinbudans avsnitt 3.3.4 är obligatoriska krav. Parterna har dock olika uppfattningar gällande hur vissa delar av kraven ska förstås, vilket förvaltningsrätten kommer att bemöta nedan under rubrikerna ”Referensuppdraget Carl Zeiss” och ”Begreppet mobila anknnytningar”.

Av den referensbilaga som DGC bifogat till sin anbudsansökan framgår att DGC åberopat referensuppdrag utfört för Carl Zeiss AG och Göteborgs Energi AB för att visa att DGC utfört minst två av uppdragen som avsett stödsystem för minst 200 kontaktcenter agenter. Gällande det obligatoriska kravet att minst ett av referensuppdragen ska avse växelsystem med minst 5 000 anknnytningar har DGC åberopat ett referensuppdrag utfört för Huddinge kommun. Förvaltningsrätten kommer först att ta ställning till om DGC:s referensuppdrag Carl Zeiss AG och Göteborgs Energi AB uppfyller kravet gällande kontaktcenter agenter för att sedan bedöma om referensuppdraget Huddinge kommun uppfyller kravet gällande anknnytningar.

Stödsystem för minst 200 kontaktcenter agenter*Referensuppdraget Carl Zeiss*

I DGC:s referensbilaga anges att Carl Zeiss använder sig av DGC:s underleverantör Interactive Intelligence Germany GMB (Interactive Intelligence). Telia anför att detta strider mot kraven i ansökningsinbudans avsnitt 3.3.4 eftersom referensuppdraget enligt Telia ska vara utförda av anbudsgivaren själv. Arbetsförmedlingen menar å andra sidan att det i ansökningsinbudan inte uppställs ett sådant krav. Förvaltningsrätten konstaterar att parterna alltså har skilda uppfattningar om hur förfrågningsunderlaget ska tolkas i detta avseende.

Av principerna om öppenhet och likabehandling i 1 kap. 9 § LOU följer att ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter för betydelse vid upphandlingen. Höga krav bör således ställas på noggrannhet, tydlighet och transparens i alla delar av ett förfrågningsunderlag, även om mindre brister och oklarheter får godtas (jfr RÅ 2002 ref. 50).

Av utredningen i målet framgår att det har ställts en fråga om kravet i ansökningsinbudans avsnitt 3.3.4 – att det är anbudssökandens erfarenhet av liknande uppdrag som ska redovisas – innebär att det inte är tillåtet att åberopa en underleverantörs erfarenhet i form av referensuppdrag. Frågeställaren skriver bl.a. att den tolkar utelämnandet av tillägget ”eventuella underleverantörer” i redovisningskravet avseende referensuppdrag som att uppdragen ska vara utförda av anbudsgivaren själv. Arbetsförmedlingen svarade följande på frågan: ”Ja, referensuppdragen ska vara utförda av anbudsgivaren själv”.

Med beaktande av ordalydelsen i ansökningsinbudans avsnitt 3.3.4, samt med hänsyn till Arbetsförmedlingens förtydligande svar, bedömer förvaltningsrätten att den enda rimliga tolkningen av ansökningsinbudan är att referensuppdragen ska vara utförda av anbudsgivaren själv.

Referensuppdraget Carl Zeiss inte är utfört av DGC utan av bolagets underleverantör. Utifrån den ovan angivna tolkningen uppfyller DGC således inte samtliga obligatoriska krav i ansökningsinbudan gällande referensuppdrag.

Arbetsförmedlingen har emellertid mot detta anfört att en leverantör enligt 11 kap. 12 § LOU har rätt att åberopa ett annat företags kapacitet för att uppfylla de krav som ställs på leverantören och att det därför skulle strida mot LOU att tolka Arbetsförmedlingens svar till frågeställaren på ett sådant sätt som Telia gör gällande. Nästa fråga som förvaltningsrätten ska ta ställning till är därför om Arbetsförmedlingen skulle ha förkastat DGC:s anbud på den grunden att det inte uppfyller kravet att referensuppdragen ska vara utförda av anbudsgivaren själv eller om detta skulle ha stridit mot bestämmelsen i 11 kap. 12 § LOU. I bestämmelsen anges bl.a. att en leverantör vid behov och när det gäller ett visst kontrakt får åberopa andra företags ekonomiska, tekniska och yrkesmässiga kapacitet.

DGC har åberopat företaget Interactive Intelligence kapacitet och referensuppdrag. Enligt förvaltningsrättens mening utgör ansökningsinbudans krav att referensuppdragen ska vara utförda av anbudsgivaren själv en inskränkning av en leverantörs rätt att i enlighet med 11 kap. 12 § LOU åberopa ett annat företags kapacitet (jfr bl.a. Kammarrätten i Sundsvalls dom den 14 februari 2007 i mål nr. 1237-06). Det har enligt förvaltningsrätten inte framkommit vad syftet med denna

inskränkning skulle vara. Enligt förvaltningsrätten har det därför inte framkommit att inskränkningen är proportionerlig.

Mot denna bakgrund bedömer förvaltningsrätten att det skulle strida mot 11 kap. 12 § LOU att förkasta DGC:s anbud på den grunden att bolaget åberopat en underleverantörs referensuppdrag. Telia har alltså inte visat att Arbetsförmedlingen har brutit mot någon bestämmelse i LOU när verket godkänt referensuppdraget Carl Zeiss.

Referensuppdraget Göteborgs Energi

I DGC:s referensbilaga anges att referensuppdraget Göteborgs Energi innefattar en kontaktcenterlösning om 200 agenter. Arbetsförmedlingen hänvisar även till fakturaunderlag samt till utdrag ur administrationsgränssnittet för Interactive Intelligence-plattformen för Göteborgs Energi. Dessa handlingar bekräftar enligt verket att Göteborgs Energi kan nyttja 200 licenser i sin kontaktcenterlösning samtidigt.

Telia anför dock att det finns skäl att ifrågasätta riktigheten av uppgifterna som anges i DGC:s referensbilaga. Enligt Telia har nämligen en företrädare vid Göteborgs Energi uppgett att den tjänst som DGC levererar endast avser 135 kontaktcenter agenter. Vidare gör Telia gällande att DGC hänvisat till referensuppdraget Göteborgs Energi i en annan upphandling, som Migrationsverket genomförde 2015, och då uppgett att tjänsten omfattar närmare 200 agenter. Telia hänvisar även till en pressrelease från den 26 mars 2010, som publicerades i samband med att DGC ingick avtal med Göteborgs Energi. I pressrealeasen anges bl.a. att plattformen som ingår i Interactive Intelligence leverans gör det möjligt att erbjuda ett kontakt center som bl.a. hanterar 120 agenter.

Eftersom pressreleasen är från 2010 är bevisvärdet av den enligt förvaltningsrättens mening begränsat. I ansökningsinbjudan anges nämligen att referenserna ska ha utförts under den senaste treårsperioden, räknat från anbudstidens utgång. Vidare är det möjligt att antalet stödsystem som DGC tillhandahåller till Göteborgs Energi har ökat sedan 2010. Inte heller uppgiften som Telia ska ha fått muntligen av en företrädare vid Göteborgs Energi kan enligt förvaltningsrätten tillmätas avgörande betydelse. Det är inte möjligt att verifiera informationens riktighet eftersom samtalet inte finns dokumenterat och det framgår inte heller vem personen som lämnat informationen är eller hur denne har fått kännedom om antalet kontaktcenter agenter.

Enligt förvaltningsrätten är inte endast beskrivningen av referensuppdraget i Migrationsverkets upphandling 2015 tillräckligt för att visa att referensuppdraget Göteborgs Energi avser ett stödsystem för färre än 200 kontaktcenter agenter. Formuleringen ”närmare 200 agenter” utesluter nämligen inte att stödsystemet kan omfatta 200 agenter. Obligatoriska krav i olika upphandlingar kan även formuleras på olika sätt. Anbudsgivare formulerar därför inte nödvändigtvis sina anbud och referenser på samma sätt i olika upphandlingar, trots att samma referensuppdrag återopas. Hur DGC:s beskrivit referensuppdraget Göteborgs Energi i Migrationsverkets upphandling 2015 kan alltså enligt förvaltningsrättens bedömning inte tillmätas avgörande betydelse för bedömningen av om referensuppdraget uppfyller obligatoriska krav i nu aktuell upphandling.

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningsrätten att de av Arbetsförmedlingen återopade handlingarna ger stöd för att referensuppdraget Göteborgs Energi avser ett stödsystem för minst 200 kontaktcenter agenter (samtidigt inloggade i systemet) och därmed uppfyller upphandlingens obligatoriska krav i detta avseende. Enligt förvaltningsrättens mening har Telia inte gjort sannolikt att det finns skäl att ifrågasätta uppgifterna i

referensbilagan, dvs. Telia har inte visat att referensuppdraget Göteborgs Energi avser ett stödsystem för färre än 200 kontaktcenter agenter.

Växelsystem med minst 5 000 anknytningar

Begreppet mobila anknytningar

Det är ostridigt att en mobil anknytning och en fast IP-anknytning enligt anbudsinbudans ordalydelse utgör två olika anknytningar. Gällande begreppet ”mobila anknytningar” har parterna emellertid skilda uppfattningar om hur ansökningsinbjudan ska tolkas. Enligt Arbetsförmedlingens mening kan en mobil anknytning bestå av två anknytningar eftersom en mobil anknytning oftast innehåller både ett fast nummer och ett mobiltelefonnummer där båda är möjliga att använda samtidigt. Enligt Telia ska dock en anknytning förstås som ”en anknytning i ett växelsystem som är kopplat till en användare med möjlighet att nyttja olika fysiska enheter samt olika telefonnummer”.

Telia anför vidare att en rimligt informerad och normalt omsorgsfull anbudsgivare som läser förfrågningsunderlaget inte kan förstå kravet i punkt 3.3.4 i ansökningsinbjudan på annat sätt än att Arbetsförmedlingen efterfrågar ett referensuppdrag där antalet anknytningar i växelsystemet är kopplade till användare som har möjlighet att nyttja olika fysiska enheter och telefonnummer.

Arbetsförmedlingen menar dock att formuleringarna i förfrågningsunderlaget inte kan ha haft någon betydelse för hur anbudsgivarna uppfattat kravet i punkt 3.3.4 i ansökningsinbjudan eftersom förfrågningsunderlaget inte var publicerat när leverantörerna lämnade in sina svar på ansökningsinbjudan. Vidare menar Arbetsförmedlingen att kraven i förfrågningsunderlaget och ansökningsinbjudan hänvisar till olika typer av kravuppfyllelse. Enligt Arbetsförmedlingen avser förfrågningsunderlaget hur

tjänsten ska paketeras medan ansökningsinbjudan syftar till att säkerställa leverantörernas kapacitet att hantera 5 000 anknytningar.

Enligt förvaltningsrättens bedömning talar ordalydelsen i ansökningsinbjudan, att ”referensuppdraget ska avse ett växelsystem med minst 5 000 anknytningar (innefattandes fasta IP-anknytningar samt mobila anknytningar)”, för tolkningen att en fast IP-anknytning ska anses utgöra en anknytning och en mobil anknytning ska anses utgöra en anknytning. Däremot framgår det enligt förvaltningsrättens bedömning inte av ansökningsinbjudan att en mobil anknytning eventuellt skulle kunna utgöra flera anknytningar beroende på hur många telefonnummer som är kopplade till anknytningen.

Formuleringarna i förfrågningsunderlaget bekräftar enligt förvaltningsrättens bedömning även att begreppet mobil anknytning ska förstås som en anknytning, oavsett hur många telefonnummer som är kopplade till anknytningen. Exempelvis anges i förfrågningsunderlagets avsnitt 1.3. att nuvarande lösning omfattar ca 14 500 ”mobila kombi kombi anknytningar”, samtidigt som det anges att tjänsten omfattar 29 999 telefonnummer. Förfrågningsunderlaget var visserligen inte publicerat när de potentiella leverantörerna skulle besvara ansökningsinbjudan. Det är enligt förvaltningsrättens mening dock mindre troligt att Arbetsförmedlingen skulle använda olika definitioner av begreppet mobila anknytningar i ansökningsinbjudan och förfrågningsunderlaget.

Enligt förvaltningsrätten saknar det inte heller betydelse hur andra aktörer som använder sig av telefonitjänster uppfattar begreppet anknytning. Detta eftersom utgångspunkten vid bedömningen av hur obligatoriska krav i ett förfrågningsunderlag eller en ansökningsinbjudan ska förstås är att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla leverantörer ska kunna tolka informationen på samma sätt (jfr EU domstolens dom den 18 oktober 2001 i

mål C-19/00, SIAC Construction, p. 42). Telia hänvisar till hur DGC:s referensuppdrag Huddinge kommun samt till hur två andra aktörer beskriver en mobil anknytning. Förvaltningsrätten bedömer att de åberopade handlingarna ger stöd för att dessa tre aktörer uppfattar begreppet mobil anknytning som en anknytning, oavsett antalet telefonnummer som är kopplat till anknytningen.

Sammanfattningsvis bedömer alltså förvaltningsrätten att med begreppet mobil anknytning i ansökningsinbjudan ska förstås en anknytning, oavsett hur många telefonnummer som är kopplade till anknytningen.

Förvaltningsrätten har vid bedömningen framförallt beaktat ansökningsinbjudans ordalydelse, men även vägt in hur begreppet beskrivs i upphandlingens förfrågningsunderlag samt hur andra aktörer som använder sig av telefonitjänster använder begreppet mobila anknytningar.

Nästa fråga som förvaltningsrätten har att ta ställning till är om DGC:s referensuppdrag Huddinge kommun uppfyller ansökningsinbjudans krav gällande antalet anknytningar.

Referensuppdraget Huddinge kommun

I referensbilagan som DGC bifogat till sin anbudsansökan anges att DGC:s telefonlösning för Huddinge kommun omfattar fasta och mobila telefonitjänster med ca 7 900 fasta- och mobila anknytningar.

Arbetsförmedlingen hänvisar även till utdrag ur kommunens register över mobila och fasta anknytningar där det anges att det totala antalet växelanknytningar uppgår till 7 532 stycken.

Telia anför dock att DGC:s referensuppdrag Huddinge kommun inte avser ett växelsystem med minst 5 000 anknytningar (innefattades fasta IP-anknytningar samt mobila anknytningar). Telia hänvisar bl.a. till två e-post meddelanden från telefoniansvarig vid Huddinge kommun från den 16 juni och 11 juli 2016. I det förra meddelandet anges att kommunen har ca 80

fasta IP-anknytningar och ca 3 500 mobila anknytningar. I det senare preciseras att kommunen har 80 fasta IP-anknytningar och ca 3 500 mobila anknytningar.

Förvaltningsrätten finner att det redan med anledning av de uppgifter som framgår av e-post meddelandena från telefoniansvarig vid Huddinge kommun finns anledning att ifrågasätta att referensuppdraget Huddinge kommun verkligen omfattar 5 000 fasta IP-anknytningar och mobila anknytningar. Härtill har Telia tillfört en förteckning över samtliga anknytningar (innefattandes analoga, fasta och mobila) som DGC tillhandahåller kommunen, i vilken det anges att Huddinge kommun sammanlagt har 4 296 anknytningar, vilket enligt förvaltningsrätten även talar för att antalet anknytningar understiger 5 000 stycken.

Vidare hänvisar Telia till att DGC:s årsredovisningar för 2012-2014, till en pressrelease från den 6 mars 2013 samt till DGC:s anbudssvar i Migrationsverkets upphandling år 2015, till styrkande av att uppdraget för Huddinge kommun omfattade ca 4 500 mobila och fasta anknytningar. I pressreleasen, som publicerades i samband med att DGC ingick avtal med Huddinge kommun avseende det aktuella uppdraget, anges att avtalet omfattar fasta och mobila telefonitjänster som funktion till kommunens samtliga verksamhetsställen med cirka 4 500 anknytningar. I DGC:s årsredovisningar för 2012, 2013 och 2014 anges att uppdraget för Huddinge kommun omfattar ca 4 500 anknytningar, vilket även är i linje med hur DGC beskriver referensuppdraget i Migrationsverkets upphandling år 2015.

Enligt förvaltningsrättens bedömning är uppgifterna i årsredovisningarna, pressreleasen och DGC:s anbud i Migrationsverkets upphandling inte var för sig tillräckliga för att visa att referensuppdraget inte uppfyller det obligatoriska kravet om minst 5 000 anknytningar. Vid en sammantagen bedömning av samtliga handlingar som Telia har åberopat bedömer

förvaltningsrätten dock att Telia har gjort sannolikt att referensuppdraget Huddinge kommun inte uppfyller ansökningsinbudans krav gällande antalet anknytningar. Förvaltningsrätten beaktar särskilt det som telefoniansvarig vid Huddinge kommun har anfört gällande antalet anknytningar samt att uppgifterna om att antalet anknytningar understiger 5 000 återkommer i flera olika handlingar från olika tidpunkter under åren 2012–2016, dvs. under den period som referensuppdraget ska vara utfört.

Förvaltningsrätten beaktar även att det finns skäl att ifrågasätta att antalet anknytningar beskrivs på ett med ansökningsinbudan överensstämmande sätt i DGC:s referensbilaga samt i utdraget ur registret över mobila och fasta anknytningar som Arbetsförmedlingen tillfört målet. Mot bakgrund av vad Arbetsförmedlingen har anfört gällande hur begreppet mobila anknytningar ska förstås finner förvaltningsrätten nämligen att det som beskrivs som anknytningar i dessa handlingar sannolikt är antalet telefonnummer, som är kopplade till de mobila och fasta IP-anknytningarna, och inte antalet anknytningar som sådana.

Slutsats

Eftersom Telia enligt förvaltningsrättens bedömning har visat att referensuppdraget Huddinge kommun inte omfattar minst 5 000 anknytningar, inkluderat fasta IP-anknytningar och mobila anknytningar, uppfyller inte DGC:s anbud det obligatoriska kravet i ansökningsinbudan att minst ett av referensuppdragen ska avse växelsystem med minst 5 000 anknytningar (innefattandes fasta IP-anknytningar samt mobila anknytningar). Arbetsförmedlingen borde därför inte ha låtit DGC:s anbud gå vidare till upphandlingens andra steg. Genom att göra detta har Arbetsförmedlingen agerat i strid med principen om likabehandling. Telia, som kom på en andra plats vid utvärderingen, har till följd av det aktuella felet lidit skada. Det finns därför förutsättningar för ingripande enligt LOU.

Det aktuella felet avser brister i Arbetsförmedlingens utvärdering av anbudet. Upphandlingen ska därför rättas på så sätt att anbudsutvärderingen ska göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Agneta Eberhardt

Chefsrådman

Ellen Agrenius har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.